

Lillö borgruin - några nedslag i borgens historia

För 400 år sedan var Lillö en ståtlig borg på 5 våningar hög, till storlek och arkitektur lik Glimmingehus. Borgen syntes på långt håll och var genom sin strategiska placering i det öppna våtmarkslandskapet lätt att försvara. Den första borgen byggdes redan på 1200-talet. Sedan dess har den raserats, bränts ner och byggts upp flera gånger. När Skåne blev svenskt 1658 revs den slutgiltigt.

Efterhand gömde naturen den i en jordhög och när Carl von Linné besökte platsen på sin Skånska resa 1749 syntes inte mycket. Borgen började grävas fram i slutet av 1930-talet och fick då ett tak som skydd. Vallgraven har restaurerats flera gånger.

1200-talet	Troligtvis anlades borgen i slutet av 1200-talet.
1300-talet	Den förste som skrev sig till Lillö var Jacop Absalonsen Thott något före 1385. Det första huset var byggt i tegel och låg inbyggt i en fyrkantig ringmursanläggning. Man vet att denna byggnad brändes men inte när.
1420	Ivar Axelsson Tott föds på Lillö. Var bl a svenskt och danskt riksråd och mäktig storgodsägare. Dog på Lillö 1487.
1468	Kristian I lät riva delar av borgen. Den byggdes upp igen
1516	Herluf Trolle föds på Lillö. Danskt riksråd och amiral. Dör i Köpenhamn 1565.
1525	Lillö förstördes i en brand.
1500-talets mitt	Lillö genomgick en stor ombyggnad. Skyttegluggar och de två stora runda tornen tillkom. Lillö utvecklades till ett renessanslott. Borggården hade två flyglar.
1612	Gustav II Adolf försökte inta borgen men misslyckades. Märken från gevärselden syns fortfarande i ruinens puts.
1658	Skåne blev svenskt och Lillö revs. Karl X gav order om att förstöra borgen. Svenskarna ville inte att dansksinnade styrkor skulle förskansa sig på Lillö och därifrån hota den nya fästningsstaden Kristianstad.
1938-44	Arkeologer gräver fram resterna av Lillö och vallgraven. Ruinen frilades och täcktes med tak. Åtskilliga tusen lösfynd

och byggnadsdetaljer togs omhand. Utgrävningsledare var Torsten Andersson (sedermera museichef i Kristianstad).

1990-talet

I Vattenrikets regi gjordes flera arkeologiska undersökningar och borgen blev tillgänglig för allmänheten. Ruinen fick golv, el och belysning och en utställning växte fram.

2005

Utställningen "Livet på Lillö" invigdes.

Idag finns möjlighet att besöka borgen på söndagar under sommaren eller genom att låna nyckel på Naturum. I borgen finns en utställning om "Livet på Lillö". Där finns föremål från olika tidsperioder som man har hittat vid utgrävningen. De flesta är funna i vallgraven och kommer från senmedeltid och tidig renässans. Föremålen ska berätta lite om hur det var att leva på borgen.

En animerad film som på ett utomordentligt sätt visar på hur Lillöhus och dess omgivning kan ha sett ut under sin glans dagar har producerats av biosfärområdet. Man hittar den här: <https://www.youtube.com/watch?v=WfqBjm0IU9A> En QR-kod för att enkelt kunna ta del av filmen finns också vid Lillöhus.

Vattenrikets vänner april 2021